

Industrins förnyelse

Sammanställning

Om lärprojektet

Hur ska vi förstå strukturomvandlingen och vilka är dess drivkrafter? Reglabs lärprojekt *Industrins förnyelse – att förstå strukturomvandlingen* har fördjupat kunskapen om strukturomvandlingens mekanismer i ett regionalt perspektiv, med särskilt fokus på tillverkningsindustrin och på statistik som kan hjälpa oss att följa förnyelsen.

Lärprojektet pågick under 2019 och innehöll fyra träffar med olika teman och innehåll:

- 23-24 april. Tema: Industrins omvandling
- 13 juni. Tema: Näringslivets internationalisering
- 16 sep. Tema: Digitalisering och automatisering
- 19 nov. Tema: Kompetensförsörjning

Workshop 1: Industrins omvandling

- Sveriges lönepolitik förklarar en stor del av industrins omvandling, menar *Ola Bergström*, Handelshögskolan, Göteborgs universitet.
 - Företagen har olika produktivitet, men lönenivåerna sätts oberoende av produktivitet.
 - Utbildning är ingen bra metod för att hantera omställning på kort sikt. Många som blir av med jobben blir det inte på grund av bristande kompetens, utan för att efterfrågan sviktar.
 - Om krisen kommer är det viktigt att Sverige erbjuder samma goda villkor som i konkurrerande länder.
 - (Hög) utbildning är alltid bra, högkvalitativ utbildning är alltid bra, bred utbildning är alltid bra. Se till att ha en hög, bred, bra utbildning på alla nivåer!
- *Pia Norstedt*, Västerås stad, lyfte att många av stadens och kommunens nya företag växer fram ur de gamla traditionella industriföretagen.
- Vad är det egentligen vi vill mäta? *Daniel Lind*, Jusek, förespråkar konkurrenskraftmål i stället för dagens exportmål.

Ws 2: Näringslivets internationalisering

- *Martin Andersson*, Blekinge tekniska högskola, talade om globala värdekedjor, digitalisering och jobbens och tillväxtens geografi.
 - Globala värdekedjor: En bil består i dag av insatsvaror från hela världen.
 - Svenskt värdeskapande i globala värdekedjor har i ökande utsträckning specialiserats till stegen före och efter tillverkning.
- Partihandeln är viktig för svensk export menar *Ari Kokko*, Copenhagen business school:
 - 159 434 sysselsatta personer inom partihandel år 2014 (jämför med 130 000 inom restaurangbranschen).
 - Det finns behov av handelsfrämjande insatser för att utveckla partihandelsexporten.

“Today, most goods and a growing share of services are *made in the world*”
(OECD 2013)

WS 3: Digitalisering och automation

- *Martin Henning*, Göteborgs universitet, berättar om automatiseringen i näringslivet.
 - Stort fokus i dagens debatt på att näringslivet står inför stora förändringar...
 - ...men automatiseringen har under en mycket lång period påverkat näringslivet – många tunga och slitsamma jobb har ersatts av maskiner.
- *Magnus Wiktorsson*, KTH, talade om digitalisering inom produktion och presenterade olika dilemman som automatiseringen kan medföra inom tillverkningsindustrin:
 - Risk att "svåra" moment kvarstår efter automation (långt från myten om att "roboten avlastar med de tunga/tråkiga delarna")
 - Automation löser inte brist på kompetenta operatörer .
- *Cecilia Warrol*, Teknikföretagen, berättade om arbetet med *Produktion 2030*:
 - Sverige ska vara världsledande inom hållbar och konkurrenskraftig produktion.
 - *Civilingenjör 4.0* är 36 nya kursmoduler på universitet och högskolor.

Ws 4: Kompetensförsörjning

- *Michael Tåhlin*, Stockholms universitet, ifrågasätter polariseringsmyten på arbetsmarknaden: Har jobben i mellanskiktet på arbetsmarknaden verkligen försvunnit?
 - Om man analyserar *kvalifikationskrav* i stället för *löneläge*, framkommer att det inte har skett en polarisering av jobben.
- Det är viktigare att analysera yrken än branscher – att det finns yrken i en region som relaterar till varandra, gör att personer lättare hittar nytt jobb efter de blivit uppsagda, konstaterade *Emelie Hane-Weijman*, Umeå universitet.
- *Katarina Borstedt*, Northvolt, *Stina Johansson*, Region Västerbotten och *Simon Dahlgren*, Vuxenutbildningen om den nya batterifabriken i Skellefteå:
 - Stort behov av arbetskraft: handlar inte bara om *volym* utan också om *tajming*: när i tid som arbetskraften behövs.
 - Par-strategi: försöker hitta arbete åt båda parter som vill flytta till Skellefteå.
 - Framgångsfaktorer: Mycket nära samarbete mellan Northvolt och regionen/kommunen. Batterifabriken ses som ett samhällsutvecklingsprojekt.

Ta del av allt material!

Lärprojektet Industrins förnyelse: www.reglab.se/projekt/industrins-fornyelse/

Ws 1 Industrins förnyelse. Läs hela dokumentationen här:
www.reglab.se/aktiviteter/industrins-fornyelse-seminarium-1/

Ws 2 Näringslivets internationalisering. Läs hela dokumentationen här:
www.reglab.se/aktiviteter/industrins-fornyelse-seminarium-2/

Ws 3 Digitalisering och automation. Läs hela dokumentationen här:
www.reglab.se/aktiviteter/industrins-fornyelse-seminarium-3/

Ws 4 Kompetensförsörjning. Läs hela dokumentationen här:
www.reglab.se/aktiviteter/industrins-fornyelse-seminarium-4/

Några förslag på vidare studier

- Hur har produktivitet och sysselsättning utvecklats i industrin regionalt?
Det påstås ibland att industriföretagen går bra även om antalet sysselsatta minskar, stämmer det? Går det att göra bra analyser på hur lönsamhet och sysselsättningsutveckling korrelerar i olika branscher/regioner?
- Hur har industrins lokaliseringmönster inom Sverige förändrats över tid?
- Vilka industrier flyttar ut från Sverige/Vilka tas hem?
- I vilken grad har industrin avknoppat verksamhet till tjänstenäringsar?
- Kan vi utveckla modeller för att skatta handelsflöden mellan branscher och mellan regioner (regionala värdekedjor?)
- Kan vi utveckla modeller för att skatta graden av automatisering/digitalisering i regionerna genom att analysera företagens investeringar?
- Hur har arbetskraften rört sig mellan branscher och regioner över tid?
- Hur rör sig arbetskraften mellan yrken, och hur är yrken i regionen relaterade till varandra?

www.reglab.se

Twitter: Reglab_Sverige

eva.moe@skr.se

peter.moller@regiondalarna.se

anders.axelsson@skane.se

e.andersson@sweco.se

**Mycket snack
Och mycket verkstad**

REGLAB